

Baluwa ya Paoli kwa wanhu wa Efeso Chilongole

Baluwa kwa Waefeso nayandichigwa mhela wuwula vyoyandiche baluwa kwa Wakolosai kuli mhela wa makumi sita loyavumbuche Yesu. Yandiche baluwa ayi kangizelesa yuye kota ndo Paoli (1:1). Wasomile wangukunda kota Paoli nakandika baluwa kwa Waefeso hanga yahela ulamso wa chiwunhu kota vyoivele mli baluwa kwa Wakolosai. Kwa mbuli ayi ndo mina ihilikwa honhu henji mli vilundo vya wanhu walingumkunda Kilistu kuli mkowa weng'ha. Paoli kahi kangulonga kota nayali mchinweng'ho nayandiche baluwa ayi (3:1, 4:1 na 6:20). Paoli kaihilika baluwa kukolela Tichikasi loyali mmajendo kuwajendela chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu ako Efeso (6:2-22).

Efeso nawali muji mkulu ako Loma kuli mkowa wa Asiya ndodo. Efeso nawali muji utanganiche kwa vila nauhaguligwa kuzenjigwa ng'handa ya mlungu wa udesi Alitemi ya Ugilichi (Madito 19:23-31). Chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu ako Efeso nachaluka goya, ila hamba nachaluka kutweguka (Ugubulo 2:1-7).

Paoli kangulonga kuli nusu ya baluwa ya heye kota ndaze Nguluwi vyoyawahagule wanhu wa heye na kuwalohola kulawila hali gehile ga hewo kukolela Yesu Kilistu. Kanguwhaniza chilundo

cha wanhu walingumkunda Kilistu ndo lukuli na Kilistu ndo mutwi na kahi kota iganga lya nzingo ya ng'handanda. Na nusu ya baluwa ya heye iponile, Paoli kangulavya malajizo kwa wanhu walingumkunda Kilistu kikala goya.

Gali Mgati

Kuli sula ya 1:1-2 Paoli kangizelesa yuye na kuwalamsa Waefeso.

Hamba kangulonga vila wanhu walingumkunda Kilistu vyowalingiganigwa kilumba na Kilistu (1:3-3:21).

Hamba Paoli kangwandika vila wanhu walingumkunda Kilistu vyowalingiganigwa kikala (4:1-6:20).

Mwiso Paoli kangulavya ulonzi wa kuduma.

¹ Heni Paoli ndili mtumigwa wa Yesu Kilistu kwa ligano lya Nguluwi.

Ndanguwandichilani hemwe wanhu wa Nguluwi ako Efeso, muwele mtanganiche kuli kilumba na Yesu Kilistu.

² Ndanguwaganilani utambichizo na kikala goya kulawila kwa Nguluwi Mhaza wa hetwe na kwa Mkulu Yesu Kilistu.

Utambichizo wa Chimuhe

³ Yatogoligwe Nguluwi na Mhaza wa Mkulu wa hetwe Yesu Kilistu! Kwa vila kuli kilumba na Kilistu katutambichiza kwa kutuganila utambichizo wa Chimuhe kilanga.

⁴ Ahyo, isi naloing'hali kulumbigwa, Nguluwi nakatuhagula tuwe wa heye kuli kilumba na Kilistu leka tuwe welile tulihela wihe hali heye. Kwa chiwalo cha igano lya heye,

⁵ Nguluwi nayali yaganile kulawila mwaluko, kutigala kwa heye kota wanage kukolela Yesu Kilistu. Ndo vyoyaganile na chimnojeze.

⁶ Lelo tumtogole Nguluwi kwa chiwalo cha utambichizo wa heye uwele na ukulu woyatupele hela, kwa kukolela mwanage yamganile!

⁷ Mina kwa danda ya heye Kilistu hetwe twangilejeha, kuta twangusilwa gehile ga hetwe. Ndo vyouwele ukulu wa kunoga kwa Nguluwi,

⁸ yatupele bwelele! Kwa luhala na nyhala za heye zeng'ha.

⁹ Na Nguluwi katuzelesa gala ga heye gonayav-isile, go yaganile na kudita. Nakanojezwa na kugana kudita kuli Kilistu.

¹⁰ Ago gokoleka mazuwa gala Nguluwi yawichile, mhela wone ufiche ndokungajiza hamwe vilumbigwe vyeng'ha na chila chinhu kilanga na kuli isi, Kilistu kowa mkulu wa vinhu avyo vyeng'ha.

¹¹ Vinhu vyeng'ha navikoleka kota Nguluwi navyoyaganile, na Nguluwi yatuhagule hetwe tuwe wa heye, kukolela Yesu Kilistu kota navyoyaganile, nakagana ahi kulawila mwaluko.

¹² Lelo hetwe tulongole kitumbila Kilistu twangulapigwa kumtogola Nguluwi kwa mbuli ya ukulu wa heye!

¹³ Na hemwe kahi wanhu hamuwele Wayahudi, namuuhulika usenga ukomya kwa Mbuli Inojile iwagalileni ulohozi. Namumkunda Kilistu, na Nguluwi nakawawika ulajilo hemwe kwa kilumba na Kilistu, muwe wanhu wa heye kwa kuwapani yula Muhe Yelile yoyalagane na hetwe kutugalila.

¹⁴ Ayo Muhe ndo kotawiza kupegwa geng'ha gala ga Nguluwi yalonjile kuwegalila wanhu wa heye, na mbuli ayi yangutawiza kota Nguluwi kowadita welejehe ng'hatu weng'ha wawele wa heye. Lelo tumtogole Nguluwi kwa ukulu wa heye!

Paoli vyoyawalandile Waefeso

¹⁵ Kwa chiwalo acho, kulawila hony'uliche mbuli ya makundo ga hemwe kwa Mkulu Yesu, na igano lya hemwe kwa wanhu weng'ha wa Nguluwi.

¹⁶ Silechile ng'oo kuta malumbo Nguluwi kwa chiwalo cha hemwe. Ndanguwakumbuka kuli kulanda kwa heni,

¹⁷ leka Nguluwi wa Mkulu wa hetwe Yesu Kilistu, Mhaza yawele na ukulu, yawape Muhe wa heye yowapa luhala na kuwagubulilani leka mumzele goya Nguluwi.

¹⁸ Ndangumlanda Nguluwi yawadite mvizele goya, ula utumbilo woyachemeleni na ukulu wa heye ula woyawawichile wanhu wa heye.

¹⁹ Muweze kuvizela vyoyawele na ludali luwele lukulu ng'hatu kwa chiwalo cha hetwe wotulingukunda. Ludali alo, lwangudita mijito mgati mwa hetwe ndo kiwhana na ludali lula lukulu ng'hatu.

²⁰ Imzilipule Kilistu kuli wabagame, nakamkalichiza nzingo ya kudilo kuwele honhu hake ha ulongozi kilanga.

²¹ Ako kilanga, Kilistu kangulongoza hali chila undewa na ludali na ukulu na kolongoza hali chila ukulu ulinguhega na chila itagwa lilingu-chemigwa kuli isi ayi na kuli isi ilinguya.

²² Nguluwi kamuwika Yesu hali ludali lwa vinhu vyeng'ha, na kumuwika kuli chilundo cha wanhu wa Nguluwi yawe mutwi wa chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu.

²³ Chilundo cha wanhu wa Nguluwi ndo lukuli lwa Kilistu, na kwenela kwa heye, yalingweneza vinhu vyeng'ha chila honhu.

2

Kulawa kubagama kwinjila kuukomu

¹ Katali hemwe namwali kota mbagegame kwa chiwalo cha wihe na gehile ga hemwe.

² Mhela wula na mikala mli wihe na gehile na kuwinza nzila zihile za isi ayi, kota vila Mkulu wa gehile yawele na ludali lwa muulanga. Mkulu wa gehile ndo Limazoga muhe yawele nguwalongoza sambu wanhu hambe wamuwinze Nguluwi.

³ Na hetwe natwe tweng'ha na twali kota hewo waji, kikala kwa maya gehile gali mgati mwa hetwe na kudita hela mbuli zila lukuli na luhala lwetu zilingugana. Hetwe natiwhana na hewo, na kota vila vyotuwele natuganigwa kubochele kuzudila kwa Nguluwi.

⁴ Naye Nguluwi nayali na isungu ng'hatu. Nakatugana kwa igano lyohambe liwazigwe.

⁵ Lelo hanga natwali tuwele tubagegame kwa chiwalo cha gehile, nakatudita tuwe wakomu hamwe na Kilistu. Kwa kunoga kwa Nguluwi hemwe mlohologwa.

⁶ Kwa kilumba na Kilistu Yesu, Nguluwi na katuzilipula hamwe na heye, tikale hamwe na heye kilanga.

7 Nakadita aga kulajila mhela ula ukulu wa utambichizo wa heye yoyatupele kwa kunoga kuli kilumba kwa hetwe na Kilistu Yesu.

8 Mina kwa kunoga kwa Nguluwi, mloholigwa kwa makundo. Makundo ago hagalawile na kigayila kwa hemwe, ila ndo ndolendole za Nguluwi.

9 Na hambe lilawile na madito ga hemwe baho, yaleche munhu yoneche kidayila chinhu.

10 Hetwe twa wana wa heye Nguluwi, na kilumba na Kilistu Yesu, nakatulumba kwa chiwalo cha kikala kwa madito ganojile goyawichile tugadite.

Kuwa hamwe kuli Kilistu

11 Mleche kusemwa aho katali, hemwe mwali hamzelele Nguluwi, namchemigwa “Hawenjile ikumbi” Na Wayahudi wawele ngichema, “Wenjile ikumbi,” Kwa chiwalo cha chikoleche mlukuli lwao, kwa moko ga wanhu kulajila kota ndo ulajilo wa wamwe wa wanhu wa Nguluwi.

12 Kahi mkumbuche mhela ula, hemwe namwali hamzelele Kilistu, hemwe nambag- uligwa na wanhu wa Isilaeli, mwali wajenzi kwa vila mwali hela chinhu choneche cha kudita kuli malagano na Nguluwi. Namwikala kuli isi ayi aku mlihela utumbilo na kota wanhu hawamzelele Nguluwi.

13 Aho katali, namwali kutali kwa kumzela Nguluwi, ila sambu kwa chiwalo cha kilumba na Kilistu Yesu, hemwe migaligwa habehi kwa danda ya Kilistu.

14 Leka Kilistu yuye katigalila kikala goya kwa kuwadita Wayahudi na wanhu hawawele

Wayahudi kuwa nhanzi imwe. Kwa kulavya nhambiko lukuli lwa heye nakosa ung'honyo hali hewo nauwele kota lukanzi uwabagule.

¹⁵ Nakosa gala Malajizo hamwe na vihendo vyake, leka yawadite Wayahudi na wanhu hawawele Wayahudi wawe chinhu chimwe kwa kilumba na heye, kwa kudita ahyo nakachigala kikala goya.

¹⁶ Kwa kaudumya lukuli lwa heye mumsalaba, Kilistu nakadumya ung'honyo wa hewo, nakazi-hanyisa nhanzi azo ziwe kota lukuli lumwe, na kuzihanyisa na Nguluwi.

¹⁷ Leka, Kilistu nakoya nakaidamla Mbuli Inojile ya kikala goya kwa hemwe wanhu wohamuwele Wayahudi muwele kutali na Nguluwi, na kahi kwa Wayahudi wawele habehi na Nguluwi.

¹⁸ Ahyo, kwa kukolela Kilistu, hetwe tweng'ha, Wayahudi na wanhu hawawele Wayahudi, twangukundigwa kumlutila Mhaza kwa Muhe Yelile yumwe.

¹⁹ Lelo hemwe hamuwele wajezi kahi, na hamuwele wanhu wa kunze. Hemwe mwa wanhu wanji hamwe na wanhu wa Nguluwi, na mwa wanhu wa nhanzi ya Nguluwi.

²⁰ Na hemwe namwe vivila mzenjigwa mchanya mwa msisi uwichigwe na watumigwa na waloli, na heye Kilistu Yesu yuye ndo kota iganga ikulu lilingibatilila ng'handa.

²¹ Kukolela heye ng'handa yeng'ha yangibatililwa hamwe na kukula na kuwa Ng'handa yelile ng'hulu ya Nguluwi kwa chiwalo cha Mkulu.

²² Kwa kilumba na heye, vivila hemwe namwe mwanguzenjigwa hamwe na weng'ha wanji, muwe hakikala Nguluwi kukolela Muhe wa heye.

3

Paoli kanguwalandila wanhu hawawele Wayahudi

¹ Kwa mbuli ayi, heni Paoli nda mchinweng'ho kwa vila nda chitumagwa wa Yesu Kilistu kwa chiwalo cha hemwe hamuwele Wayahudi, ndangumlanda Nguluwi.

² Ndangukomya mina muhulika kota Nguluwi kwa kunoga kwa heye, nakanipa mijito ayi ndi-wakolele hemwe.

³ Nguluwi nakangubulila ndiizele mbuli ayi ivisigwe, kota navyondongole kwandika kwa uchefu mbuli ayi,

⁴ homsoma goya gala gonyandiche, moweza kuvizela ndaze vyondiizelele mbuli ayo ivisigwe ya Kilistu.

⁵ Katali wanhu nahawagubulilwe mbuli ayi ivisigwe, ila lelo Nguluwi kawagubulila watumigwa na waloli wa heye welile kwa kukolela Muhe Yelile.

⁶ Mbuli ivisigwe ndo ayi, kukolela Mbuli Inojile wanhu hawawele Wayahudi na Wayahudi wangubochela hachefu kwa gala Nguluwi yawapele wanhu wa heye, weng'ha wanguwa lukuli lumwe na wangubochela hamwe ilagano lilila Iya Nguluwi kukolela Kilistu Yesu.

⁷ Heni nanditigwa chitumagwa wa Mbuli Inojile kwa utambichizo wa uyeng'ha woyamhele Nguluwi, kwa ludali lwa heye lukulu.

⁸ Heni nda mdodo kwa wanhu weng'ha wa Nguluwi, ila kamha kunoga kwa heye, leka ndi-wadamlile wanhu hawawele Wayahudi lufufu lwa Kilistu hambe uwazigwe,

⁹ na kuwadita wanhu waizele mbuli ya Nguluwi ivisigwe vyoilingukola mijito. Nguluwi yawele mlumba wa vinhu vyeng'ha nakaivisa mbuli ayo kulawila katali,

¹⁰ kwa chiwalo acho, kukolela chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu, wakulu na wawele na ukulu wa kilanga wauzele luhala lwa Nguluwi luli vinji.

¹¹ Nguluwi nakadita ahyo kota vyoyaganile mazuwa gose kwa kukolela Yesu Kilistu Mkulu wa hetwe.

¹² Lelo kwa kilumba na Kilistu na kwa makundo kwa heye, hetwe twangujeza kumlutila Nguluwi ne kudumba.

¹³ Ahyo, ndangukulandani mleche kugozola kwa chiwalo cha magazo gondilingugapata kwa chiwalo cha hemwe, mina ndangudita ahyo kwa chiwalo cha ukulu wa hemwe.

Igano lya Kilistu

¹⁴ Kwa chiwalo acho, ndangumfugamila Mhaza,

¹⁵ yawele chaluchizo cha nhanzi zeng'ha muisi na kilanga kangubochela itagwa lya heye litan-ganiche.

¹⁶ Ndangumlanda Nguluwi, kota winji wa utambichizo wa heye ukulu, yawapeni kwa ludali lwa Muhe wa heye, ludali lwa kwima nzinzili mgati mwa hemwe,

¹⁷ na heye Kilistu yekale mnhumbula ya hemwe kwa makundo. Ndangumlanda muwe na mizabi na msisi kuli igano.

¹⁸ Leka mvizele hamwe na wanhu wa Nguluwi vila igano lya Kilistu vyolilingwenela kwa ugazi na ulefu, kwa pima na fudi.

¹⁹ Ena, muwe mvizelele igano lya Kilistu liwele ngupuluta luhala lweng'ha, mmemezwe ng'hatu ukulu weng'ha wa Nguluwi.

²⁰ Tumtogole Nguluwi, kwa mong'ho wake ulingudita mijito mgati mwa hetwe koweza kudita mbuli ng'hulu kusinda gala tulinguweza kulanda ama kijesa,

²¹ Nguluwi yatogoligwe kukolela chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu na kukolela Yesu na kuli lulelo lweng'ha, mazuwa gose! Ena.

4

Hamwe kuli lukuli lwa Kilistu

¹ Lelo heni nda mnweng'wa kwa vila ndangumfugamila Mkulu, ndanguwalanda mikale kota Nguluwi vyoyalinguwagana mikale.

² Mhela weng'ha msindamale, liholile na muwele na ubetezo, mwimilile hemwe kwa hemwe kwa igano.

³ Mдите ibamba lya kuwika chigota chilingigaligwa na Muhe kwa kukolela kikala goya kulinguwadita muwe hamwe.

⁴ Kuna lukuli lumwe lwa Kilistu na Muhe Yelile yumwe, kota vila utumbilo umwe womchemelwe na Nguluwi.

⁵ Kuna Mkulu yumwe, makundo gamwe na ubatizo umwe.

⁶ Kuna Nguluwi yumwe na Mhaza wa weng'ha, yawele Mkulu wa weng'ha, kangudita mijito yeng'ha na kuli geng'ha.

⁷ Na chila yumwe wa hetwe kapegwa ndolendole kota vyoyapegwe na Kilistu.

⁸ Kota vyogaweke ngulonga Gandichigwe, “Vyo yakwinile kwa Nguluwi kuchanya ng'hatu, nakawahola wanweng'hwa wenji, nakawapa wanhu ndolendole.”

⁹ Lelo vyoivele ngulojigwa, “Na kakwina mchanya,” Yangulonga ndaze? Yangulonga kuta tandi nakedulika mbaka hasi ng'hatu muisi.

¹⁰ Ahyo, yula yaduliche hano muisi ndo yaheluche kilanga leka yaimemeze isi.

¹¹ Ndo yawapele wanhu ndolendole, nakawahagula wanhu wanji wawe watumigwa, wanji waloli, na wanji wadamla Mbuli Inojile na wanji wadimi na ulangusa.

¹² Nakadita ahyo leka yawawiche goya wanhu weng'ha wa Nguluwi kwa chiwalo cha mijito ya Kilistu kuli kuwimiza lukuli lwa Kilistu.

¹³ Na ahyo hetwe tweng'ha twilumbe tuwe hamwe kuli makundo na kumzela Mwana wa Nguluwi, tuwe wanhu waweke na makundo gemile ng'hatu kota Kilistu vyoyaweke.

¹⁴ Lelo hatuwa kahi kota wana wadodo, kutigaswa na nhigu ya mazi na kutigaswa ako na ako kwa mbeho kwa malanguso walingwaluka wanhu wahi.

¹⁵ Ila, wone tibatilile mbuli zilingukomya kwa nhumbula ya igano, towa tukulile mgati mwa heye yawele mutwi, ayo ndo Kilistu.

¹⁶ Hali ulongozi wa heye vitomo vyeng'ha vya lukuli vyangibatana hamwe, na lukuli lweng'ha lwangibatililwa hamwe kwa vitomo vyake. Ahyo wone chila chitomo wone chidite mijito ya heye goya, lukuli lweng'ha lwangukula na kizenga kuli igano.

Kikala kuli Kilistu

¹⁷ Lelo kwa itagwa Iya Mkulu, ndanguwalon-jelani, mleche kulutilila kikala kahi kota wanhu wohawamzelele Nguluwi, wawele na Majesa ga upoka,

¹⁸ na nyhala za hewo za kutitu. Wakutali na ukomu yalingulavya Nguluwi kwa chiwalo cha upoka wa hewo na kwa chiwalo cha luhala lwa hewolutiliwale.

¹⁹ Wanhu wajilila na wahela soni, wenjila muli uhadi na mazuwa geng'ha wangudita wihe.

²⁰ Ila hemwe nahamumzelele Kilistu.

²¹ Namuhulika goya mbuli za heye, namwe namlangusa goya kukomya uwele kuli Yesu.

²² Namlangusa muuleche awu wunhu wa hemwe wa katali, ulingiwifya kwa maya ga udesi.

²³ Muhe wa hemwe na nyhala za hemwe zikaluche.

²⁴ Muuvale wunhu wa sambu uwele ulumbigwe kwa kukomya kiwhana na Nguluwi kuli kutanganika na kwela.

²⁵ Kwa ahyo, mleche kulonga udesi. Hemwe mweng'ha mlonje mkomya na wayenu, kwa vila hetwe tweng'ha twa wanhu wa lukuli lumwe lwa Kilistu.

²⁶ Wone mzudile, mleche kulongozwa na heye kudita gehile na kahi mleche kikala mzudile misi yeng'ha.

²⁷ Mleche kulipa Limazoga mhumu.

²⁸ Munhu yawele yohiza, yaleche kuhiza kahi, ila yakole mijito kwa moko ga heye ganojile yapate chinhu cha kuwapa wazunwa.

²⁹ Mbuli yihile ileche kulawa muli milomo ja hemwe, ila mlonje ulonzi unojile ulinguwazenga wanhu, leka goumlingulonga, yawatanze wanhu walinguwahulichizani.

³⁰ Mleche kumzudiza Muhe Yelile wa Nguluwi, kwa vila kukolela heye, hemwe muwichigwa ulajilo wa Nguluwi kwa chiwalo cha zuwa lya kugomboligwa.

³¹ Lelo mleche kizudila, mleche kizudiza, iyowe na maligo. Mleche wihe weng'ha!

³² Ila miwonele isungu na mitanze, miyuse gehile hemwe kwa hemwe, kota Nguluwi vyoyawosele gehile kukolela Kilistu.

5

Kikala kuli lumuli

¹ Kwa vila hemwe mwa wana waganigwe na Nguluwi, miwhane na heye.

² Mikale kwa kigana, kota Kilistu vyoyatuganile na kuulavya ukomu wa heye kota nhambiko, ilingununyilila goya na nhambiko ilingumnojeza Nguluwi.

³ Kwa vila hemwe mwa wana wa Nguluwi, ung'hondwa ama wihe weng'ha ula ama ubuhu,

havilinguganigwa kulonjigwa hali hemwe. Mina mbuli azi hazinojile kwa welile wa Nguluwi

⁴ Mleche kulonga ulonzi ulingubasa soni, gaupoka, aga geng'ha haganojile kwa hemwe mwemwe. Inoga mlonje ulonzi wa kumtogola Nguluwi.

⁵ Ahyo mvizele ng'hatu kota mng'hondwa ama munhu mdesi ama mhadi ama mwavu, mhadi kangiwhana na munhu yalingufugamila jimalukolo, ama munhu yoneche kota ayo, houhalila hebu undewa wa Kilistu na wa Nguluwi.

⁶ Mleche kukunda kubadigwa na munhu kwa ulonzi wa upoka, kwa vila kuzudila kwa Nguluwi kowoyela wanhu wala hambe wamkunde.

⁷ Lelo mleche kitanza na hewo.

⁸ Katali hemwe namwali kutitu, ila sambi mwa kuli lumuli kwa kilumba na Mkulu ahyo mikale kota wana wa lumuli.

⁹ Mina lumuli alu lwanguwegalila wanhu wawe wanojile na watanganiche na kukomya.

¹⁰ Mjeze kuvizela gala gawele ngumganiza Mkulu.

¹¹ Mleche kudita gehile, galingulawa kuli giza, ila mgalavye hazelu.

¹² Mbuli iwele nguditigwa kwa kivisa yanguwa soni ne kuisimila.

¹³ Na mbuli ila iwele nguditigwa kuli lumuli, kukomya kwa heyo kulajilwa,

¹⁴ kwa vila lumuli lwangudita mbuli zeng'ha zoneche. Ndo mina Gandichigwe gangulonga, "Ulilimche hegwe youwasile, uzilipuche kuli wanhu wabagame, na heye Kilistu kokumwesela."

¹⁵ Lelo milolele vyomlingikala. Mleche kikala kota wapoka, ila mikale kota wanhu wawele na luhala.

¹⁶ Mtumiye goya mhela muwele nawo, kwa vila mazuwa aga geha.

¹⁷ Mleche kuwa wapoka, ila mjeze kuvizela gala goyalingugana Mkulu.

¹⁸ Mleche kugala ujimbi, mina awo wowalumiza, ila mmemezwe na Muhe Yelile.

¹⁹ Milonjele ulonzi wa kidekuliza, nzimbo na nhelo za kunhumbula, mmwimbile na mumtogle Mkulu mnhumbula ya hemwe.

²⁰ Mazuwa geng'ha mumtogole Mhaza Nguluwi kwa itagwa lya Mkulu wa hetwe Yesu Kilistu.

Wadala na walume

²¹ Chila yumwe yamhulichize miyage kota vyayingumhulika Kilistu.

²² Hemwe wadala muwahulichize walume wa hemwe kota vyomulingumhulichiza Mkulu.

²³ Mina mlume ndo mutwi wa mchewake kota Kilistu vyoyawele mutwi wa Ng'handanda ya Nguluwi, na heye Kilistu Mlohozi yuye kachigombola chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu nawo ndo lukuli lwake.

²⁴ Wadala wawahulichize walume wa hewo kota chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu vyochilingumhulichiza Kilistu.

²⁵ Namwe walume, muwagane wadala wa hemwe kota Kilistu vyoyachiganile chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu, mbaka kuulavya ukomu wa heye kwa chiwalo cha chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu.

²⁶ Nakadita ahyo leka kwa ulonzi wa heye, yaulavye kwa Nguluwi, hala yoyalihovuje kuli mazi,

²⁷ leka, yepatile heye chilundo cha walingukunda wawele welile na wanojile ng'hatu, chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu wawele hela chinhu chihile, ama udesi ama wihe unji, ila chiwele chelile chilihela wihe.

²⁸ Vivila walume wawagane wadala wa hewo kota ng'huli za hewo. Mlume yalingumgana mchewake kangigana yuye.

²⁹ Kuduhuli munhu yawele nguulema lukuli lwa heye, ila kangulisa na kuulolela kota Kilistu vyoyalinguchiditila chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu,

³⁰ mina hetwe tweng'ha twa vitomo vya lukuli lwa heye.

³¹ Kota Maandiko Matakatifu vyogalingulonga, “Ndo mina mlume kangumlekaga mhaza na mayake, na kilumba hamwe na mdala wa heye, nawo weli wowa lukuli lumwe.”

³² Uviso awu ndo lukulu, ila heni ndangulonga mbuli ya chiwalo cha Kilistu Yesu na chilundo cha wanhu walingumkunda Kilistu.

³³ Ila chila mlume yamgane mchewake kota vyoyalingigana yuye, na chila mdala yamhulichize mlume wa heye.

6

Wana na wahaza

¹ Hemwe mowana, muwahulichize wahaza wa hemwe kota vyoyalingugana Mkulu, kwa vila kwa kudita ahyo, ndo chinhu chinojile.

² “Wahulichize mhaza na mayako,” Ama ndo mzilo wa mwaluko kuli ilagano,

³ “Leka wikale mihela minji lukami muisi.”

⁴ Hemwe namwe wahaza, mleche kuwazudiza wana wa hemwe, muwalele kwa kuwalangusa na kuwapa malanguso ga Mkulu wa hetwe Yesu Kilistu.

Wapogozi na wakulu wa hewo

⁵ Hemwe wapogozi muwahulichize wakulu wa hemwe wa hano muisi, kwa nhumbula ya hemwe yeng'ha, kota vyomlingumhulichiza Kilistu.

⁶ Mleche kinojeza mhela mlingudita mijito hali hewo, ila mdite mijito kota vitumagwa wa Kilistu, mdite kwa nhumbula za hemwe zeng'ha kota Nguluwi vyoyalingugana.

⁷ Homdita mijito, mdite kwa usangalalo kota mwangumditila Mkulu, na haiwele kota mwan-guwakolela mijito wanhu.

⁸ Mkumbuche mkulu kowapa ndolendole wanhu weng'ha, wapogozi ama welejehe kwa gala ganojile walingudita.

⁹ Namwe wakulu mlinguditilwa mijito, muwaditile gagala wapogozi wa hemwe mleche kuwadumbiza, mina hemwe mvizela hemwe na wapogozi wa hemwe mna Mkulu yumwe yawele kilanga na heye kahela ubagulo.

Vita ya chinhumbula

¹⁰ Hamba ndangukugananani mikale goya kwa kilumba na Mkulu na ludali lwake.

¹¹ Mvale silaha zoyawapele Nguluwi yaweze kulema nzila zihile za Limazoga.

¹² Mina hatulingitowa na wanhu, ila twangi-towa na ludali lwhihile luwele kilanga, vilongozi wakulu na ludali lwhihile lwa jiza lwa mazuwa aga.

¹³ Ahyo mvale silaha zompegwe na Nguluwi, leka zuwa ihile hoikuya muweze kitowa na mng'honyo na homsinda kitowa na heye, mowa mng'hali mkamale.

¹⁴ Ahyo, mikale goya, mvale isali lya kukomya mchuno mwa hemwe, utanganicho uwe kota ivalo lya kidumbiza mmambaga za hemwe,

¹⁵ na muwadamlile wanhu Mbuli Inojile ya kikala goya kota vyomlinguvala makwamba.

¹⁶ Mhela weng'ha mibate ngao ya makundo, leka muweze kuputa milapi ja chiluli cha yula mwihe.

¹⁷ Na mbochele ulohozu kota kofia ya hemwe ya chuma, na ulonzi wa Nguluwi kota ipanga wompegwe na Muhe Yelile.

¹⁸ Mdite aga geng'ha kwa kulanda, mumlande Nguluwi yawatanze. Mhela weng'ha kota Muhe Yelile vyoyalinguwalongoza. Ahyo mlutilile kulanda ne kugozola, mazuwa geng'ha muwalandile wanhu wa Nguluwi.

¹⁹ Vivila mndandile heni, leka Nguluwi yamhe chakulonga, leka ndoje ne kudumba wanhu wavizele uviso wa Mbuli Inojile.

²⁰ Mina heni nda msenga wa Mbuli Inojile mbele mchinweng'ho. Mndandile ndamle ne kudumba Mbuli Inojile kota vyondilinguganigwa.

Paoli kanguwalaga

²¹ Tukiko, mng'holozetu mganwa na chitumagwa yatanganiche kuli mijito ya Mkulu,

kowalonjelani mbuli za heni ahyo movizela chondilingudita.

²² Ahyo ndangumlajiza kwa hemwe leka yawalonjele mbuli za hetwe na yawakangaze nhumbula.

²³ Ndanguwaganilani kikala goya na makundo hemwe wang'holozangu, hamwe na ligano lilingulawa kwa Nguluwi Muhaza na ulingulawa kwa Mkulu Yesu Kilistu

²⁴ Ndangumlanda Nguluwi yawape utambichizo wanhu weng'ha walingumgana Mkulu wa hetwe Yesu Kilistu kwa ligano halilingumala.

Ilagano Iya Katali, Ilagano Linyale kwa Wanhu Weng'ha The New Testament + Genesis in Vidunda

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Vidunda

Translation by: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Vidunda

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

c584e819-507e-56ab-bbd8-53371c39d20d